

ТЫЗЭКЬОТМЭ – ТЫЛЪЭШ!

Адыгэ макъ

Голос
адыга

1923-рэ ильесим
гъэтхапэм
къышегъэжьагъэу къидэкъы

№ 21 (22230)

2021-рэ ильес

ГЪУБДЖ

МЭЗАЕМ и 9

ОСЭ ГЪЭНЭФАГЪЭ ИИЭП
Къыхэттыутыгъэхэр ыкы
нэмъкъ къзбархэр
тисайт ижъугъотштых
WWW.ADYGVOICE.RU

6 +

Адыгэ Республикаэм и Правительствэ игъээзет

Михаил Мишустинъир адыгэ къуаер къызщыдагъэкъырэ заводым щылагъ

Тыгъуасэ УФ-м и
Правительствэ и
Тхъаматэу Михаил
Мишустинъир
Адыгейм къызэком
адыгэ къуаеу
республикэм ыцэ
чыжъеу зыгъэу гъэр
къызщыдагъэкъырэ
ООО-у «Тамбовский»
зыфилорэм щылагъ.
УФ-м мэку-
мэш хъызмэтимкъэ
имиинистрэу Дмитрий
Патрушевымрэ
АР-м и Лышхъеу
Къумпъыл Муратрэ
ащ игъусагъэх.

УФ-м мэкумэш хъызмэтим-
къэ иминистрэу Дмитрий Патру-
шевыми фэгъэкъотэнхэр зиэ
кредитхэм инвестициехэм яп-
хыгъэе тофшэнхэр лыгъэкъот-
тъэнхэмкъэ анахыбэу шуагъэ
къызэраторырэ къыхигъэшыгъ.

Хъызмэтшаплээр къакхъэ-
фэкъэ адигэ къуаеу республикэм
къызщыдагъэкъырэ нахыбэ
шыгъяеный, лэкъыбым къореми
хэгъэхъогъяеный япхыгъэ тоф-
хэмэ зэдатегущылагъэх. Къы-
хэдгъэшын, экспортным къор-
куаем щыщэу проценти 10-р
хъызмэтшаплэу «Тамбовскэм»
къыдегъэкъы.

УФ-м и Правительствэ ипашэ
щэм хэшыкъыгъэ гъомылапхъэу
республикэм къыщашихъэрэ
зэкъэри зызызэххэу гъоегъэхэ
экспозициери къырагъэльгъэу.
Пчэнышэм хашыкъыгъэхэри
ахэм ашыщишыгъэх.

АР-м и Лышхъеу Къумпъыл
Мурат пчэнхэр зыщаигъыштхэ

Экспортным
къорэ къуаем
щыщэу проценти
10-р хъызмэт-
шаплэу «Там-
бовскэм» къиде-
гъэкъы.

УФ-м и Правительствэ ипашэ
адыгэ къуаер къызэрашырэ
зэригъэлтэгъу, цеххэр къы-
плтыхъагъэх, тоф щызышхэрэм
гүшүэгъу афэхъу.

Мы хъызмэтшаплэм къэра-
лыгъю тофылэгъур мымакъеу
къыллахъэ. Икыгъэ 2020-рэ
ильесим фэгъэкъотэнхэр къыз-
щыдэлтэгъэ кредит сомэ
миллион 240-рэ хьоу къыратыгъ.
Аужырэ ильесхэм предприяти-
ер хэпшыкъэу агъекъэжьигъ,
щэм гъомылапхъэхэр зыщи-
хашыкъыре ыкы ахэр зыщи-
зэкоцлашхъэрэ цеххэр ашы-
гъэх, лъэхъаным диштэу шыгъэ
оборудованиякъэ агъеуцугъ.

Михаил Мишустинъир
къызэрхигъэшыгъэ-
мий, фэгъэкъотэнхэр
къызщыдэлтэгъэ
кредитхэм ятын
джыри лъагъэкъо-
тэцт. Ары пакъошъ,
а лъэныкъом пэу-
хъанэу мыльку тедзэ
къызэратиупицьщым
тегущылэх.

Сурэхэр А. Гусевым тырихыгъэх.

ыкы пчэнышэм хэшыкъыгъэ
гъомылапхъэхэр къызщыдагъэ-
къыштхэ комплекссуу ООО-у
«Мирный-Адыгея» зыфилорэр
къызэрэззуахыгъэм Премьер-
министрээр щигъэгъозагъ. Ащ
щабэ къэзитырэ пчэн лъэпкъеу
«зааневский» зыфилорэм фэдэу
шъхъэ мини 2 мы уахтэм
щыгъигъ. Джыри шъхъэ мин щы-
рыщым ательятахъэхэр комплекситу
ыкы къелэцькъу хэм апае шхынхэр
пчэнышэм зы-
шихашыкъыщт цех атлүпшынхэу
булж итих. Проектым пстэумки
пчэншхъэ мин 24-рэ зыщаигъ
комплекс 12 агъеуцунэу къы-
дыхэлтэгъагъ.

Республикэм социальнэ ыкIи экономикэ хэхъоныгъэхэр егъэшIыгъэнхэм

УФ-м и Правительствэ и Тхьаматэу Михаил Мишустинимрэ АР-м и Лышьхэу Къумпыл Муратрэ тигуасэ зэлукэгью зэдырIагъэр шольтырым непэ иофыгъо шхъаIэхэр, социальнэ ыкIи экономикэ хэхъоныгъэхэр егъэшIыгъэнхэм фытегъэпсыхъэгъэ программэу 2024-рэ ильэсийн нэс тельтагъэр пхырышыгъэ зэрэхъурэр ары зыфгъэхъягъэр.

— Непэ мары республикэм имэкүмэш хъызметшIепIэ пэрытхэм ашыщ тышыгъагъ, адыгэ къуаер къызэрашырэр зэдгээльэгъугъ, нэужым гъэсэнгъэм иучреждениеу лъэхъаным диштэу гъэпсыгъэм тигогъагъ. Ар зэхъягъэ зэрэхъугъэм фэшI сышуфэрэз. Адыгейр къэралыгъо IепIэгъу зэраторыр субъектхэм аххээ, хэхъоныгъэхэр егъэшIыгъэнхэм фытегъэпсыхъэгъэ хэушхъафыкыгъэ программэм къыдыхъэлтигъяу сомэ миллиард ильэс къес къыфэкю. Арышь, а программэр пхырышыгъэ зэрэхъурэр тшэнхэм мэхъэн ин ил, — къуаагъ Михаил Мишустиним.

Къумпыл Мурат Адыгейим ынаэ къытыригъэтэу, тофыгъо илхэм атагуцынху амал къызэраритигъэм фэшI Правительствэм ипащэ «тхьаугеIэпсэу» риуагъ.

— УФ-м и Президенти Правительствэми хэушхъафыкыгъэ программэр республикэм щыпхырытши амал къызэрэтатигъэм пae лъэшэу тафэрэз. Апэрэ ильэсийн аш социальнэ псэуа-

льэхэр хэгъэхъэгъэнхэм тэргээ мэхъэншхо илгээ. Тапэкээ, программэм къыщыдэлтигъяу, инфраструктурэм епхыгъэ проектишхохэм тоф адэтшэн гухэль тиI, — къуаагъ Къумпыл Мурат.

АР-м и Лышьхэе программэм ишуагъэкэе реабилитационнэ гупчэ ыкIи цэхэм зыщялазэхэрэ поликлинике зэршыгъэхэр къуаагъ. Унэшху квадратнэ метрэ мини 5,5-рэ зэрэлтийр респуб-

ликэм икъэлэ шхъаIэ ирайонэу анахыбэ зыщыпсэурэ «Черемушкэм» щагъэцугъ. Аш нэмийкIэу Мишкуапэ кэлэцыкхэм апае поликлинике, поселкэе Яблоновскэм культурэм и Унэ, Инэм гъэпсэфыпIэ гупчэ охтэ благъэм къашызэуахыштыгъ.

АР-м и Лышьхэе хэушхъафыкыгъэ программэм къыдыхъэлтигъяжэхэм къаштугызээ, республикэм икъэлэ шхъаIэ

ипаркэу псыхю нэпкыям Iутыр зэрагъэкэжыщыми игугу къышыгъ. Пстэумки аш сомэ миллион 405,7-рэ пэухьащт, 2022-рэ ильэсийн аухынэу ары зэрэштыгъ. Ау аш иархитектурэ хахъэрэ бас-сейним игъэцкIэжын пае ахъщэ тедээ ящыгъагъ. УФ-м и Правительствэ ипащэ ахъщэу зыщыкIэхэрэр къатулущынэу финансхэмкэ Министерствэм пшээриль фишыщтэу ары къызэриуагъ.

Михаил Мишустиним Мишкуапэ ыкIи Мишкьюолэ районым ашыпсэухэрэр псэу зэшьощхэр къаэкIэзгъэхьащт псыркIуапIэм ишын охьтабэ темышээзэ аухынэу шлокI зимиэ Iофэу зэрэштыгъ. Республика имэкүмэш къызэриуагъэмкэ, ар километри 129-рэ мэхъу, тофшэнхэр гүнэм рафылгагъэх, ильэсэу къихъагъэм иапэрэ квартал имыкызэ аухынэу ары зууж итхэр.

ЗэлукIэгъум икIэхүм Михаил Мишустиним гүхэль пстэур къадхэнэу къафельэгъагъ, республикэр кIэшакло зыфхуугъэхэм зэкэми министерствэхэмрэ ведомствэхэмрэ зэрэхэлтийтхэр къыгъигъэтхыгъ.

Адыгейм социальнэ ыкIи экономикэ хэхъоныгъэхэр егъэшIыгъэнхэм фытегъэпсыхъэгъэ хэушхъафыкыгъэ программэр энергетикэм инфраструктурэ гъэпсыгъэнхэм, инвестиционнэ проектихэр пхырышыгъэнхэм, мэкүмэш хъызметхэм ыкIи туризмэм зягъэушомбгүгъэнхэм, бизнес цыкIум ыкIи гуртым хэхъоныгъэхэр ягъэшIыгъэнхэм афэорышэ.

Мэкъумэш хъызметым щилажъэхэрэм аIукIагъ

Тигуасэ УФ-м и Правительствэ и Тхьаматэу Михаил Мишустиним «Тамбовский» зыфиорэ хъызметшIапIэм нэшIасэ зызыфешIихэм ыуж Адыгейм имэкүмэш хъызмет щилажъэхэрэм ашыщхэм аIукIагъ. Дмитрий Патрушевымрэ Къумпыл Муратрэ аш хэлэжьагъэх.

— Бизнес цыкIум ыкIи гуртым афэгъэзагъэхэм ящыгъагъ, тофыгъо ялхэм, зэпахырэ узэу дунаир зэлъязыкIугъем къафхыгъэ гумэкыгъохэм защыгъэгъэзэнхэм сэркээ мэхъэн ин ил. Предпринимательхэм талукIенир хэбзэшIу хуугъэш, ар непи лытэгъэкIугъ. Аш фэдээ тофхъабзэхэм субъектын ишыгъагъ зыфэдэр зэдгээшIэнхэу амал къытаты, гумэкыгъо е упчэ зиэхэм тядэүн, ахэм ядэгъэзэжын тызэдатегущыэн тэлъэкы. Бизнес цыкIум ыкIи гуртым апае IепIэгъоу Правительствэр кIэшакло зыфхуухэрэм яшуагъэ къызэрэкIорэр тшэнхэнтэй, — къуаагъ Михаил Мишустиним зэлукIэгъур къызэуихъизэ.

Къоджэ псэупIэхэм хэхъоныгъэ ягъэшIыгъэнхэм фытегъэпсыхъэгъэ программэм ипхырышын, мэкүмэш хъызметхэм щилажъэхэрэм грантхэр ятыгъэнхэм, IэкIыбым нахыбэу.

Сурэхэр А. Гусевым тигрихыгъэх.

продукции гъэкIогъэнхэм яхьгээ тофхэр ары анахыбэу зытегущыгъэхэр.

УФ-м и Правительствэ ипащэ адыгэ къуаам икъыдэгъэкIын хэушхъафыкыгъэигу къытаты, — къуаагъ Михаил Мишустиним.

— Шольыр брэндхэм сидигъоки тигрихыгъэх.

публикэм ыцээ рязгээгъэгъэ гъомылапхэр къызэтежуу гээн, ар швоц нэмийкI зыпарэми къидимыгъэкIынэу къыдэшIухын зэршIульэкIыгъэр дэгъу дэд, — къуаагъ Михаил Мишустиним.

Адыгейм икъошхэм ялпайкло зэхэсэгыгъом хэлажъэхэрэр зэ-

деIэжкхээ зэрэфбэнагъэхэм ишуагъэкэ хъыкумхэм аш фэдэ фитынгъэ къызэрашыдахшыгъэрэ къыхагъэшыгъ. Адыгэ къуаам Урсынм ибэдзэршыпIэхэм ямызакью, IэкIыб къэралхэм мыйдэу ашыгъокIы. 2012-рэ ильэсийн къыщыублагъэу ар Европэм ашэ. Аш фэдэу IэкIыбым адыгэ къуаам щилажъэкIынэу тапэкэ къэралыгъор IепIэгъу къафхууным республикэм икъошхэр щэгүгъых.

Михаил Мишустиним IэкIыбым зипродукции щилажъэкIыхэрэм аш сертификат зэрэпальхэрэм пэуагъахъэрэм пae субсидие ятыжыгъэнхэмкэ къадээнхэм Урсын экспортнэ Гупчэр зэрэфхэзайзарыр къытагъ. Мы лъэнэхэе ашыгъу республикэм къыратырэр сомэ миллион 450-м нахьээгъ. Мы уахтэй адыгэ къуаам къыдигъэкIынэу фитынгъэ зиээр хъызметшIепIэ 9 мэхъу, зэкэри Адыгейм щэлажъэх.

2019-рэ ильэсийн УФ-м и

Президентэу Владимир Путинрэ Адыгейм иобщественность илпIэхэм заIокIэм, адыгэ къуаам илшIугъэ къыхигъэшызэ, хъызметшIапIэхэм ягъэкIэжын пэуагъэхъэрэ ахъщэм пae субсидие къызэррафкIожырээм нахь зеIэушомбгүгъэнхэм мэкъумэш юнхэмкэ министрэм пшээриль фишыгъагъ.

Шольыр брэндхэм язэнэхьюкоу 2020-рэ ильэсийн итагъэгъээзэ мазэ щилажъэхэрэ ильэнхьюкоу «На всю страну» зыфиорэм адыгэ къуаам ятлонэрэ чыпIэр зэрэшиубытагъэм аш идэгүгъэ къеушыхъаты.

— Адыгэ къуаам икъыдэгъэкIын республикэм имэкүмэш хъызмет зеIэушомбгүгъэхэрэм ашыгъ. БэдээршыпIэхэм чыпIэр иш щызыуубытагъ ыкIи IэкIыбым къонхымкэ амалшхо зиэгъомылапхэрэу щыт, — къуаагъ АР-м и Лышьхэе Къумпыл Мурат.

A 1 — 2-рэ нэкIубгъохэр зыгъэхазыгъагъэр ХҮҮТ Нэфсэгт.

«Полярисым» шылаагъ

УФ-м и Правительствэ ипащэу Михаил Мишустинир тыгъусэ зыдэшылаагъэхэм ашыщ сэнаущыгъэ зыхэль кэлэцыкүхэм апае агъэспыгъэ шольыр Гупчэу «Полярис-Адыгея» зыфилорэр.

Мыр 2019-рэ ильэсүм УФ-м и Президентэу Владимир Путинир кэшакло зыфхуугъэ «стратегическэ инициативэхэм» къащыдэлтигъэу къызэуахыгъ. Къумпыл Мурат къызэриуагъэмкэ, хыисалымкэ республикэ еджаплэм иподразделениеу ар щыт, очнэ ыкылтудыгъэ шыким тетэу нэбгырэ 1600-рэ щеджэ.

УФ-м и Правительствэ ипащэ Гупчэм юф щызышхэрэм гүшүэгъу афэхъугь, наукэм, цифре шыкимхэм, нэмымкимхэм афэхъэхыгъэ упчэу кэлэцыкүхэм къыфагъэзагъэхэм джэуапхэр къаритижыгъяа. «Полярис-Адыгея» зыфилорэ Гупчэм икэлэеджаклохэм ашыщ хыисалышхэм я Дунэе конгрессэу къалэу Санкт-Петербург щыклоштым хэлжээнзу Михаил Мишустиним ригъблэгъяа. Джаш фэдэу «биохакинг» лабораториөу уз зэфэшхъафхэр зыщызэрагъашхэрэм ипроект ипхырышикнэ 1эптигъу

къафхуунэу къыгъэгүгъяа. УФ-м просвещениемкэ иминистрэу Сергей Кравцовыри тофхабзэм хэлжэгъяа. Лъехьным къызидхыгъэ технологии зэфэшхъафхэр къызщызлэхъяа пльэкыщт кэлэцыкүхъяа. Михаил Мишустиним учреждениер гъесэнгъэ куу аригэ-

хэр къэралыгъом ичыгпэ зэфэшхъафхэм къазэрашызэуахыгъэр аш къыхигъэшыгъ. Адигеири аш хэшагъэ зэрхъүщым хэлжэштхэу ары къызэриуагъяа.

Михаил Мишустиним учреждениер гъесэнгъэ куу аригэ-

гъотынам зэрэфытегъэспыхъяа-гъэм къыкыгъэтхъыгъ.

— Сэсишношыкэ,
«Полярис-Адыгея» зы-
фиорэ Гупчэр гъесэнгъэ
изэхэшэнкэ щыс-
техынгъу щыт. Чемпи-
онибэ и, ары пакюшь,
хыисалымкэ олим-
пиадэу Кавказ
щызэхацэгъяа зэфэшхъафхэр
текноныгъэр къыщыдэ-
зыхыгъи къычхэлгыгъ.
Мы юфын аш фэдэ
екюлаклэ зэрэфы-

анахъэу аш фэдэхэр гуа-
нэ пицхъух, — къуагъ
Михаил Мишустиним.
— Юф зышиэмэ, федэ
къэзыхымэ зышию-
ильхэхэм, обществэм
шыуагъэ къыфихынам
фэхъазырхэм, тапэкэ
ильэсэйбэрэ цыфхэм
къашхъэпэштыр къэ-
зыгупшихъэрэм
сыдигъоки таделэнам
тыфэхъазыр, — къыты-
хигъэшыгъ мыш дэжым
Къумпыл Мурат.

**шышиэм пае сывэрэ-
шышифэрэзэр къыхэзгээ-
щымэ сишигъу. Кэлэ-
цыклоу хыисалыми, ди-
зайниами, мультфильмэ-
хэмий апчэлхэу, олимпи-
адэхэмий текноныгъэ
къащыдэзыхыхэрэр умы-
гъэшхэгъонхэ пльэкы-
щтэп. Наукэм и Мафэ**

Шыгу къэдгээкыжын, «Полярис-Адыгея» зыфилорэ Гупчэр Адыгэ къэралыгъо ыки Мые-
къопэ къэралыгъо технологическэ университетхэм аххээрэ
псэуальхэр ары зыщаэпсыгъэр. Пстэумки гъесэнгъэм
ильэнкыю зэфэшхъафхэм ашылажжэхэу лабораториөу 18
хэхээ. Аш нэмымкэу хыисалымкэ институтэу В.Стекловым
ыцээхырэмрэ Политехническэ музеу Москва дэтымрэ
хыисалым изэгшэшэн пае къызэдаагупшигъэ оборудование
щагъэфедэ. Республиком иеджаплэхэр къыкүханхэм фытегъэ-
пыхъяа гъэхъэгъэ инхэр ашынхэу, проект гъешэгъонхэм
кэшакло афэхъунхэу колективими, кэлэеджаклохеми къаф-
лэуагъяа.

Пстэумэ ауж Михаил Мишустинир наукэм и Мафэкэ къа-
фэгушуагъяа, гъэхъэгъэ инхэр ашынхэу, проект гъешэгъонхэм
кэшакло афэхъунхэу колективими, кэлэеджаклохеми къаф-
лэуагъяа.

**АР-м и Лышхъэ
ипресс-куулыкъу.**

Сурэтхэр А. Гусевым тыри-
хыгъяа.

КІЭЛЭЕГЪЭДЖЭ ПЭРЫТ

Мыекъуапэ къыгъэзэжьыгъэу, кіэлэеѓъэдже пэртым илофшігъу тхъамафэ пидзэжьыгъэу десехэр кіэлэеджаклохэм аргэхъях. Гүфбэнэгъэ хэлъэу илофшігъу хэр, ригъеджэре кіэлэеджаклохэр ащ пэгъо-къыгъэх. Кызылыкъыгъэм щегъэжьагъэу зэхшэл зэфэшхяфафху ыгу Ѣызблэкъихэрэмкэ Сергеи Левченкэр къыдэгощаг. Гъогум кытакъыгъэ къодьеу Ѣытагъ нахь мышэми, алер интервью-зэдэгүүгъэгъур лъепкъ гъэзетым пае игуапеу къызэртийрэх хигъеуненкъиг.

С. ЛЕВЧЕНКЭР: Сицыкъулгом, шъэожыех пстэуми афэдэу, мешшогъекъуасэе е полицейскэу сыхууным сикіхъопсыщигъэп. Сыартистынэу, сценэм ситетынэу сифэяг. Ау сабынгъом игуапе 1980 ар къенжьиг. Ныбжым зыхахъом, сянэрэ сянэшыпхуур эяльяго-къыхэсхыг. Сянэ — Оксана Юрий ылхур — химиемкэ, биологиемкэ кіэлэеѓъадж, ильэс 20-м къехъугъэу мы сэнхъатым рэлажъэ, сянэшыпхуур — физикемкэ, хисапымкэ кіэлэеѓъадж. Сятэу Виктор Виталий ыкъор хэгъэгү клоц иофхэмкэ министрством икуулыкъухэм ашылэхъаг, джыдэдэм пенсием Ѣши. Кіэлэеѓъэдже сэнхъатыр кызыихэсхыг, тарихым ыкли обществознанием сягупшигъэштыг. Ау сянэшыпхуум хисапым ылхэнкъокэ сидихыхыг. Ащ тетэу Ермэлхъаблэ икіэлэеѓъэдже университет къесуухыг. Тызыгъисэущтыг Краснодар краим и Тимашевскэ район ит гурт еджаплэ N 9-м иофшіэнэу Ѣыдэсхыгъэ. Ащ ильэсистэ сышылэхъагъэу, сянэ Мыекъуапэ Ѣытагъ, мыш къедгъэзэхъагъ ыкли я 7-рэ гурт еджаплэм хисапымкэ кіэлэеѓъаджэю иоф Ѣысшіэнэу сиулахъ. Сэнхъатым сыхэтъыр эжкимки ильэсих.

ТЭУ 3.: Хисапыр шъэныгъэ анах къинхэм ашыщэу бэзмэ альти. Кіэлэеджаклохэм ашыщэу ар шу зылэгъур

Урысые зэнкъою «2020-рэ ильэсим икіэлэеѓъадж» зыфиорэм инаужирэ едзыгъо Волгоград Ѣыкъуаг. Ащ икіэух зэфэхъысыжхэмкэ Урысые икіэлэеѓъэдже анах пэртихэу нэбгыритф кыхагъэштыг. Ахэм ясатыр хэхьагь Мыекъопэ гурт еджаплэу N 7-м хисапымкэ икіэлэеѓъаджэу Сергей Левченкэр.

Щылаки къыхэщи. Джаш фэдэу, ежь къызэриуагъэмкэ, кіэлэеѓъэдже зэнкъоюхэм алтынлэу регъажьэ. «Педагогический дебют» зыфиорэ зэнкъою «2018-рэ ильэсим Краснодар краим кіэлэеѓъэдже ныбжыкъэх алаа Ѣыкъуагъэм ар хэлажъэ ыкли алер чылгылэхъагъэм. 2019-рэ ильэсим «Ильэсим икіэлэеѓъадж» зыфиорэ зэнкъою иедзыгъохэу Мыекъуапэ Ѣыкъуагъэх ахэлажьэ. Муниципальнэ ыкли республике зэнкъоюхэм алер чылгылэхъагъэм. Кіэлэеѓъэдже ныбжыкъи нахь мышэми, Сергеи илофшігъу нахьыжхэм, Адыгэ Республикаем икіэлэеѓъаджэхэм ясэнхъат сэннаущыгъэхэм зэпли имылэу зыхыхагъахьорэ гуччам илофшігъэх кыдлагъэх аферазэу ягуту кыншыгъ. Пстэуми ялгылэгъ, ягумэх, изакъуу пчагум къызэримынагъэр зэрээхишагъэхэр итуалэу хигъеуненфыкъыг.

С. ЛЕВЧЕНКЭР: Зэнкъою инаужирэ едзыгъо Волгоград Ѣыкъуагъэм сыхэлжъэнэу методистэу Олег Казаковыр сийгүсэу сыйкъуагъ. Ар Адыгэ Республикаем икіэлэеѓъаджэхэм ясэнхъат сэннаущыгъэхэм зэпли имылэу зыхыхагъахьорэ гуччам илофші. Гуччам ипащэу Кіэсбэхэй Людмилэ бэ уччэхъагъу кызыэрэсфэхъу гуччам икіэлэеѓъаджэ куп гъэхъазырынмкэ Ислэгъуу кысфэхъу. Адыгэ Республикаем гъэсэнгъэмрэ шъэныгъэмрэ и министрэу Кіэрэшэ Анзаур, ащ иапэрэ гуадзэу Евгений Лебедевыр, гъэсэнгъэе гуччам «Полярис-Адыгэим» ипащэу Роман Чумаковыр ялгылэгъуу кысфэхъу. Адыгэ Республикаем и Лышхъэу Къумпыл Мурат ригъунау ынаэ къызэрстетым

ишихъатэу, ащ ишүүфэс гущы-Іэхэр министрэу Кіэрэшэ Анзаур кысиохъыгъэх. А зэпстэум куячэ, пытагъэ кысхалхъагъ.

ТЭУ 3.: Зэнкъою нэбгырэ тхъапш хэлэхъагъэр, сид фэдэ шъольырхэм къарыкыгъэх.

С. ЛЕВЧЕНКЭР: Тикъэралыгъо ишольыр эзфэшхяфафхэм къарыкыхи, кіэлэеѓъэдже 85-рэ Волгоград къэкъогъагь. Зэнкъою шъхъалэр едзыгъишиу зэхэтигъ. Мастер-классхэмкэ, «класснэ сыхъат» зэхэцэнхэмкэ тыззрагъэнкъоху. Алер едзыгъом ыуж нэбгырэ 15-у къыхагъэштигъэхэмкэ тыкъенагь. Ящэнэрэ едзыгъом ехъулэу нэбгыритф тызэрхъужьыгътигъ. «Зэлхүүгъэ зэдэгүүгъиэгъу» тызэргээнкъоху. Жюром хэтхэм уччэхъэр кытатыштигъэх, зыфбэхъязырынэу Ѣымытэу, зэуджэуалхэр яптыжын фэягъ. Осэш купыр зэтэфыгъу Ѣытагъыгъ. Анах шъхъалэм къэралыгъом икіэлэеѓъаджэ пэртихэр хэтгэхъэх, Москва икъэралыгъо университет иректорэу Виктор Садовничэр япашэу. Джаш фэдэу ны-тыхэр ыкли нахьыжхэм якілэеѓаклохэр зыхэт. Къыблэ шъольырыр пштэмэ, хисапымкэ анах еджаплэ пэртэ зэрэтийрэ, республикэм и Лышхъэу, гъэсэнгъэмрэ шъэныгъэмрэ шъольыр министрством гъэсэнгъэ-пүнгэгъем изэхэцэнкэ амалышхъэр кыншэхъэштигъхэр, хэхъонгъэхэр зэрэштигъхэр, кіэлэеѓаклохэмкни ахэр ялгылэгъушу зэрэтихъу-хэрэ, тапэкэ талыкъотэн мурадхэр зэрэтийхэр къафэ-слотаг. Гъэсэнгъэм къэралыгъом мэхъанэу Ѣытагъырэ пеликанхэр кытатыгъэх.

ТЭУ 3.: Сид фэдэ предметхэмкэ ахэр кіэлэеѓъаджэх.

С. ЛЕВЧЕНКЭР: Гъэштэгъо-ныр — нэбгыритфым Ѣытагъу хуульфыгъэ кіэлэеѓъаджэр нэбгыриш, сэри сахэтэу — хисапымкэ кіэлэеѓъаджэх, бзыльфыгъэ кіэлэеѓъэдже нэбгыритлур — урысбэзмэ урыс литературамрэкэ кіэлэеѓъаджэхуу зэтэфагъэх.

ТЭУ 3.: Ашыгъум, предмет шъхъаэхэмкэ кіэлэеѓъаджэхэр ары анах пэртихэр къыхагъэштигъэхэр.

С. ЛЕВЧЕНКЭР: Ары, джащ фэдэу гъэштэгъонэу хуугъ.

ТЭУ 3.: Уччэу осэш купым хэтхэм къыуатыгъэхэм ашыгъу о сид къахзбэхъэштигъэр?

С. ЛЕВЧЕНКЭР: «Гъэсэнгъэм инеушырэ мафэ сид фэдэу пльэгъурэ?» — алуу уччэ кысатыгъагь. Гъэсэнгъэм ныбжыкъэ пэртихэр, ясэнхъат шу альгъоу, зэрэхахъэхэр, шыкъэ-амал зэфэшхяфафхэр непэрэ Ѣыншыгъэм диштэу Ѣылэээрхъу-хэр, ащ тиеспублике лъашшэу анах зэрэштигъагъэтигъэр, гъэсэнгъэгъе гуччам «Полярис-Адыгэир», Кванториумыр зэхашаагъэху зэрэтийхэр, Къыблэ шъольырыр пштэмэ, хисапымкэ анах еджаплэ пэртэ зэрэтийрэ, республикэм и Лышхъэу, гъэсэнгъэмрэ шъэныгъэмрэ шъольыр министрством гъэсэнгъэ-пүнгэгъем изэхэцэнкэ амалышхъэр кыншэхъэштигъхэр, хэхъонгъэхэр зэрэштигъхэр, кіэлэеѓаклохэмкни ахэр ялгылэгъушу зэрэтихъу-хэрэ, тапэкэ талыкъотэн мурадхэр зэрэтийхэр къафэ-слотаг. Гъэсэнгъэм къэралыгъом мэхъанэу Ѣытагъырэ пеликанхэр кытатыгъэх.

А мэфишыр уштэгъилэу Ѣытагъыгъ, ау сэ шъхъэкэ къыс-шъхъапэнэу бэ хэхъонгъэх. Синэхашэе игуунапкъэхэр нахь кыншэхъицхъагъ, нэмькэ шъольырхэм якілэеѓъаджэхэм иоф зэрэштигъэрэм нэуласэ сифэхъунэу амал сиагъ. Зэнкъою шыкъэ-амалыбэ тапэкэ зъяэфедэн слъэкъынэу кыншэхъэштигъ, зысыу-штэтигъыгъ. Зэхэшаклохэм, къызидлагъэхэм, сывъэхъагъэхэм — пстэуми лъашшэу сафэраз! Сэркэ анах мэхъанэу зиэр кыншэхъэ кіэлэеѓаклохэм саҳэхъажыныш, пэртэ шыкъэ-амалхэр кыншэхъэ-гъэфедхээзэ иоф зэрэдэсшэ-щыгъэр ары.

ТЭУ 3.: Сыгу къыздэлэу сипфэгушо, талэкэ пцэ зы-шыгъуцтэ зэнкъоюхэм уахэлжээнэу, уисэнхъат гухахъо хэбгъотэнэу пфэсэо!

С. ЛЕВЧЕНКЭР: Тхъау-гъэсэх.

ТЭУ 3.: Замир.

Адыгейм и Къэралыгъо гъэпсыкIэ ильэси 100 зэрэхъурэм фэгъэхьыгъ

Ядэхагъэ гум ельэгъу

Дунэе ыкIи хэгъэгу зэнэкъокъухэм Адыгэ Республикаем исурэттеххэр ахэлжьагъэх.

Урысъем исурэттех Iэпэласэхэм ясенаущыгъэ кызыщагъэльэгъогъэ Iофхъабзэр Рязань щыкIуагъ. Хэгъэгум ишъолыр 77-мэ ясурэтыши купи 100 фэдиз зэнэкъокъугъ.

Лети ОУР PF-2021

Зэхэшэкло купыр сурэтхэм ахэлжьагъ. Зэгъэшэнхэр ышыхи, Iофшагъеу щыIэр зэфихысыжьыгъ. Художественне амалхэр агъэфедээ, сурэтхэр анах дахэу зыгъэпсыгъэхэр осэшхэм кыхахыгъ.

— Цыфым узэрэфэгушо-рэм сурэтхэр афэгъэхын-гъагъэх. Анах гъэшIэгъоныр кыхахыгъэхэр осэшхэм кыхахыгъ.

Тисурэттеххэм яовшэгы 10 анах дэгүхэм ахальтагъэх.

Мыекъуапэ тыжыныр кыди-хыгъ.

Хэгъэгушхом Адыгейм ишитхуу щызыIэтыгъэхэм тигуапэу шъуащтэгъэгъуазэ. Ахэр: Александр Горский, Эльдарэ Мурат, Борис Никитиныр, Татьяна Сергиенкэр, Леонид Поповыр, Владимир Романовыр, Инна Кирвяковар, Виктор Лутай.

Тисурэттеххэм яовшэгы 10 анах дэгүхэм ахальтагъэх.

Словением кызыыхыгъэх

Сурэттеххэм я Дунэе зэ-ликтэйгоу Словением щызэ-

хащагъэм хэгъэгу 50 хэлэ-жьагъ.

Пешшорыгъэш зэнэкъокъум щытекIуагъэхэр осэшхэм кыхахыгъэх. ХагъэунэфыкIыре чыпIэхэр кызыфагъэшшошнхэ альэкIыщт Iофшагъэхэр 212-рэ хууцтагъэх. А пчагъэм щыщэу 23-р Адыгейм исурэттеххэм яех.

Адыгэ Республикаем щыщэу Артем Карташкиным иовшаш-гъэ «Мэз гъэшIэгъон» зыфи-юрэм тыжыныр кызфагъэшшошагъ. Тыкъэзыуцхъэрэ дунаим идэхагъэ сурэтхэмкэ къэзы-ютэрэ А. Карташкиним тигъэ-гушшагъ, игъэхъагъэхэм ахий-хэхъонэу фэтэло.

PF-2021

Водинов Д.

Шуфэс сурэтхэр

Пэсэрэ лъэхъаным кыюще-тээжьагъеу цыфхэр зэфатхэр, сурэтхэр зэфагъэхых. Ямэ-фэкл мафэхэм, гушшагъоу къя-күгъэм, Iофшэнхэм гъэхъагъеу щашыгъэм, нэмыххэм афэ-гъэхыгъеу сурэтхэмкэ зэфэ-гушшох. Анахыбэу кыхахыгъэхэр ИльесыкIэр ары. ЛатинэхтыкIеу «PF-р» тамыгъеу сурэт-хэм тырадзэнэр шэнышу афэхъуугъ. Урысабзэкл ащ къи-кылэр «Почтовое фото».

Аркадий Кирнос зэрильтэ-рэмкэ, Адыгейм исурэттеххэм амал гъэшIэгъонхэр агъэфеда-гъэх.

Сурэтхэр цыфым фэбгъэхы зыхъукэ, шум, дэхагъэм уягуулшигъ. Унагъом ыцIэклэ огъэхыимэ, Iофшалпэм уштхунэу уфаемэ, сурэт пэпчь иклонлэклэ хэхыгъе кыфэогъоты.

ЧыпIэ дах тыщэпсэу

Адыгэ Республикаэр зыщи-псэурэ чыпIэр дунаим щагъэ-шагъо, анах дахэмэ ахальтэ. Къушхъэ жэкIэфхэр, псыхъо чьэрхэр, мэз дахэхэр, лэжыгъэ бэгъуагъэ кызыщырахыжьырэ

чыгухэр, культурэм, шIэнх-гъэм, спортым яхыгъе посэу-лэхэр. Адыгейм ицIыф шIагъо-хэр, зэкъошныгъэр агъэпытээз урысхэр, адыгэхэр, къэндзах-хэр, нэмыххэри зы бын-уна-гью зэрэштхэр, щыIэнгъэм ифэшхъафыре лъэнхкъохэр сурэттеххэм яовшагъэ кы-щагъэльягъ.

Адыгэир къэралыгъо гъэпсыкIэ илэу зыпсэурэр ильэси 100 зэрэхъурэр 2022-рэ ильэсм игъэкIотыгъеу хэдгээнэфыкIыщт. МэфэкIым хэвлэлэгъе Iофхъабзэхэр Адыгэ Республикаем культурэмкэ и Министерствэ зэхишэштых.

Республикэм исурэттеххэр мэфэкл зэхахъэхэм, зэнэкъо-кухэм, къэгъэлэгъонхэм чанэу ахэлжьэштых. Тарихым инэ-клюбхохэр, щыIэнгъэм зэхъо-кыныгъеу халъагъорэр игъэ-котыгъеу искусствэм иамал-хэмкэ къагъэльэшштых. Му-рад шыхъаIеу яэр щыIэнгъэр лъызыгъэкIотэрэ цыфым ицI-лэклэ-псэукэ гукэ лъыIэсихээ, шум, дэхагъэм тафэзыщэрэ цыфхэр зэрыкIохэрэ гъогур нах нэфүнэ шыгъэнэр, зе-гъэушшомбгъуяшнэр ары.

ЕМТИЛЬ Нурбый.

Кирвякова Инна

Тыжыныр кыдэзыхыгъэхэр

Урысъем изэнэкъокъу хэлэ-жьээхээ къалхэм Челябинскэ исурэттеххэм апэрэ чыпIэр афагъэшшошагъ. Адыгэ Республикаем икъэлэ шыхъаIеу

Публицистикэр

ЩЫНЭГЬО УЗЫМ

Блэкыгъэ ильэсүм кыздыхыгъэ уз Iaey «коронавирускэ» зэджагъэхэм ыпкь кыкыкэ цыфыбэмэ ядунаи ахъожыгъ. Мы вирусүм непэ Iэзэгъу кыфагъотыгъеу аломи, джыри ику фэдизэу ар агъэсагъэп. Щыеклэ-псэукэ кабзэу тызесагъэр мы уз мэхъаджэм өукю, шэн-хэбзэ хэхыгъехеу тызэрыпсэуцтагъехэри чытегъэдзых.

Зэклэми тыщыгъуаз псэ зывытэу дунаим кытхехуягъэхэм, цыфыр зэрхэтэу, рыщишэнхэу акылы, зэхаш, гурыши зэрял. Ареүштэу щитми, зэклэми анах кырыушхахэу мышьэ, пыл, кит зыфэпощтэе рыбыбынхэу тамэ зыфашыгъышуугъэп. Ашхищтыр зэрээррагъетоштим фэшхаяф мыхэм яакыл фагъэлэжьагъэп. Аш кыхэклэ ильэс миллион фэдиз хуугъеу апэйчым кытхехогъэгэе варанымрэ непэ щыэ варанхэмрэ яакыл зэхокыныгъэ фэхуугъэп хэхуугъет ыкли хэкыгъэп.

Ау цыфым сид ытэгъуягъими, зэхихыгъэми, ылкышьолкэ зэхишагъэми, «Мыр сид? Сид-кэ сищык! Гээшт?», ылони, зэришххапштымкэ егушысэнэу иакыл кыыхыгъ. Мы упчэхэм ыкли нэмийкыбэхэм цыфым иакыл афигъэлэжьагъ: бзыур зельэгъум, тамэхэр зыфишихи, огум ибыагъ. Пцэжыем фэдэу псычэгъым чэхьагъ... Непэрэ уз Iaey Iэки, нэки, мэки кыеубытын умыльэкирэми фырикын ытэгъыгъ — Iэзэгъу кыфигъотыгъ.

Сыда мыхэр цыфым кызыкыдэхуугъехэр?

Мыщ дэжым диним пыльхэм, акылышо философхэм кыатхыхыгъеу кытлыйэсигъэхэм зафэдгъэзэн. Ахэр гупши-сабхэмкэ зэхыхыгъэх, гушиэм пае: «Бог создал человека по своему образу и подобию». **Сыда мыщ кыкырэр?** Тицыфым кыхилхагъэр! Эрэххурэмкэ, Тхэшхом иакыл гүунэнчээ фэдэ хуунэу, ренэу зыхебгъэхон, бгээлэжьэн плээгъишт акылыри кыдыритьгъ. Аш даклоу, цыфым кыритыгъэ акылыр ику фэдизэу шум, дэхагъэм афигъэлэжьэн фэш

Моисейрэ Мыхамэдрэ афэдэхэу пророки 7-рэ набий (гупшисэ зехье) акылышо нэбгырэ мин 24-рэ фэдизрэ цыфхэм адэлжэхэнхэу кыахигъэхагъэх. Мыхэм кыльгааэлэсигъэ гупшисэхэм цыфхэм яакыл нах ыгъэбэгъуягъ, щыеклэ-псэукэ гьогу тэрэзи харигъехыгъ.

Апэр гупшисэр. Анах узфэсакыжьеу, узэлээжьиз, уздэгхум эхуягъэхэм, узым ембэнышуухэрэм, е ебэнынэу фэмыхэхэм укыауцхээ зыхукэ, узир кло-дыштэп, ахэм кынфахыжьишт. Джаш фэд, уикъудаж, уикъалэ, уихэгъэту узым щебэнхэу ахэм ащаагъекуасами, гүнэгъу куя-

джэхэм, кыалэхэм, хэгъэгүхэм ар ашыжьоты зыхукэ, узым кыгъээжьишт. Джы непэ дунаим тет цыфхэр зэклэ зэлэблаангъ хуугъэх. Сыхат заулэклэ е чэц-зымафэ горэклэ узынэмсын кыралыгъо дунаим тэтэп. Цыф жуугъэхэр псынкэу зэлэлээсих, зэхахьэх, зэхэхийх. Уцыфэу, улэпкэу, укыралыгъо дунаим уузынчэу утетынным фэш уигъунэгъу хэгъэгүхэм, укъэзүцуххэрэ цыфхэм уафесакын, уадэлэпийэн, шуу плээгүнхэ ыкли зябгъэлэгъуна фое. Атом Iашеклэ узэрэгэшнижжэу непэ дунаим утеткэ, ахэм япсауныгын о уипсауныгын нах пытг хуущтэп. Джары Иисус цыфхэм закынзэрэфигъээгъэ гупшисэу «возлюби ближнего...» зыфиорэм кыкырэр. Джары Совет хабзэм иджэпсальзэу «Цыфыр цыфым иныбджэгъу, ишъэогъу, ыш» зыфиорэм кынцылъигъэ мэхъанэр. Ары пегъимбар Мыхамэд ихадисэ кынчиорэр: «О пшыхэклэ кыбдэхуу пшо-игъом фэдэ, пыш кынбэгъэхуу пшо-игъоу аш угукэ уфэмилажэ зыхукэ, икьюу шлошхууныгъэ Алаха закъом зэрэфиуимыр нафэ». Фэшхаяфэу къэлпон хуум: хэтрэ цыфи гу къабзэ илэн ыкли цыфхэм африэн фое!

Мыщ даклоу кыхэзгъэшти

шшоингъор Iэзэгъу уцэу Урысие Федерацием щашыгъэр ти Президентэу Владимир Путиним ар зыфэмшишьугъэ фэшхаяф кыралыгъохэм зэралгъохыгъэр ары. Мы зеклыаклэ кынгъэльэгъуа B. Путинир ыгукэ зэрэкъабзэр, мамырныгъэм зэрэфбанэрэр, цыф лъэпкэ зэхэдэ зэримыр, ыломрэ ышэрэмрэ зэрэзетефэрэр. Непэ ар зэрэдунеу нэрильэгъу афхуугъ.

Ятонэрэ гупшисэр. Цыфым игъашэ кыннымрэ хярымрэ щызэнэкъокуухэрэм фэдэу зэдыхэтых. Ау мы ильэсэу икынгъэм кынир кыбэгъыгъ. Чэтинаагъэх тигупсэхэр, тиньбиджэгъу льаплэхэр, зэлъашэрэ цыфхэр. Ау тэ, адыгэхэмкэ, тээраплугъэм фэдэу, тллы хэль хуугъэ шэн-хабзэхэм атетэу, зидунай зыхъожьыгъэхэм тадэпсэужуушигъэп. Ар зыгукъау узым кытфихыгъэхэм ашыщ.

Апэр мазэхэм тапэ кыкыгъэ узир икьюу кытимыдэу кынир зикынхэм адэтэтигъ. Ау, ахэм ауж сымаджэ хуухэрэ зидунай зыхъожьыгъэмрэ хэвшыкэу ахахьюу зеублэм, Адыгэ Республиком и Лыньш

хээу Кыумпыл Мурат лъэтэмытэу «мардж хуужын, тизэхахъэхэр нах маклэ тэжкугъешы...», — ылуу телевизорымкэ, радиомкэ, гэзэтхэмкэ гүлэу республикэм ис цыфхэм мызэу-мытгоу закынтигъэзагъ. Узыри нах кыззетеуцуагъ. Ау джыри тызэлүсэхэу аш тыпшүүклон фое.

Сыда коронавирусүм тэнафэ кытфышыгъэр?

Алэрэр. Хъярымрэ кыннымрэ лъэпкэхэм ягъашэ хэт. Цыфльэпкыры кын ифагъэу ичыгуу ыбзи чинагъэки кло-дыштэп, ихъяр зещаклэрэ икын техыкээрэ зычимынхэккэ. Аш лъапсэ ыдзыжышт! Ау фэшхаяф лъэпкыхэм яшэн-хабзэхэр кыахахээ зыхукэ, лъэпкы «ахэтхуухащ». Ильэсэм къехуугъэу дунаим щызеклорэ узым кыгъэльэгъуа тэш фэдэ лъэпкэ цыклюхэм узым ыфырзыхэрэм яшыеклэ-псэукэ, яшэн-хабзэхэм псынкэу зызэрэзблахуурэр. Тинэрэлтэгъуу зэфынтигъикэ дахэу адыгэхэмкэ тазыфагу илтыгъэхэр тээкли-тээклиуа узым зэрэхтигъэхэрэ: тикъэлапчэхэр, тиунапчэхэр зэфэтшэшых, шъэогъу-ныбджэгъухэм талуклэмэ тымылтэгъу фэдэхэу тинапэ ретэгъэзэки, «къеблагъэр» тижабзэ хэзы, сабыйхэм зыгорэ афэтшэнинкэ, тадэгүүштэнхээ тышын эхуугъ... Мыщ фэдэ зеклыаклэхэм псынкэу тидунэе епльякэхэри зэблахуущт.

Ятонэрэр. Зэпахыре узир джыри Iэсагъэр. Пчэдхыгыл щегжэжьагъеу чэцнүүкъом нэс «унагъом икын тетхэй» олоклэ хууна, къеклуна нэбгыри 100 фэдиз ухьюу ябгъонэрэ къатым удэклуюу-укъехыгъеу уттыныр. Кыдгурлыон фаеба ар зэрэшынагъор узфыдэклөрэ унагъомки, а къатхэм атесхэмкни. Джаш фэд къэлэ щагу цыклюм удэээрэмыгъафэу удэтыныр. Iэпэубытынмрэ Iаплэзэхээтигъини мыхэм кыазыхэхяжыкэ, узир Iэсагъэгоми, къежэжьынкэ щынагно щыл.

Сыда шэгъэн фаэр адыгэгъэ дахэри, тишэн-хабзэхэри чэцнүүнхээу, тэ кыттэфэрэ зеклекшэхээтигъи хээтигъэхэм яфэло-фашэхэр зэшотхынм фэш!

Мы упчэу уахтэм кыгъэу-

Публицистикэр

КЪЫГЪЭУЩЫГЪЭ ГУПШЫСЭХЭР

цугъэм тіэкү шыагъэ цыифхэр ыгъегумакы зыхыгъэр. Ekloplakik эзфешхъафхери къахъуукых. Тэтиеплакик къэштэшыгъэр анах шэн дахэу зедеяжэй псэукіе тхэлтыгъэр ары.

**Тыгъу къэтэжсүгъэгъэ-
кылжь — ижъыкіе шы-
хаф шыныр ары унэгъо
нубжыкіе ылъэ тэзгъэу-
щоцтыгъэр, адыг къуа-
джэхэм зязгъэушомбгъу-
щтыгъэр. Мы шынири,
ышыкіе къэтгыагъэри
къодотлыти, мыш фэдэу
тыпсэумэ, зекіемэ анах
тэрээзу тильэнкыкіе
нахь къиткунэу тиль-
тахъ. Щымыижижым
ифэло-фашихэр зыщыгъэ-
цекіен пльекыщт Гъэ-
Унэ (Гъэктэжсынгі-
Унэ) хэхыгъэ (нэбгыри
150 — 200 фэдэз зидэфэрэ
щагу илэу) Мыекүуан
ышысэурэ адыгэхэм апа-
екіе шыгъэнир игъоу тэ-
лтытэ.**

Мыш изакью, хэхыгъэу, ма-
шинэ eklonlanpakhэр, ucpakhэр
иіеу пчэгум итин фае. Ишыкла-
гъеу алтытэмэ, нэужым район
гупчехэм, къоджэшхохэм аш
фэдэ Унэхэр адагъеуоных.
Мыш фэдэ Унэм ишын хабзэ-
ри, цыифхери, гъот зиіхэри
къыхэлэжъэнхэу тэгүгье.

Яшанэрэр. Уахтэр ара,
узыр ара е шыхахыныгъэр

къыттекіо хуугъа? — къаше-
гъуай. Ау, щагу хъоо-пишау
униту зэтетир зыдэтир щагъэ-
зыешь, непэ якъо закъо ины-
сэшэ джэгу рестораным щифашы. Мыщ иччэлии адыгагъеу
тызэрекъэр «Лучыихъагъ»:
«Егъэблэгъэ» тхылакіе зыфа-
хэр ары аш чагъахъэхэрэр.

**Хэта мы джэгу шыкіе зы-
тетхыгъэр?! Тыштэгъэба тэ
джэгур зэрээхэтцэн фаер?!**

Тапакіе къэтгыагъэхэр къи-
дэпплтытэмэ, нысэшэ джэгур
зыщыпшын Хъяр-Унэ хэхыгъэ
тикъалхэм, район гупчехэм
адэдгээуцомэ, тишэн-хабзэхэр
нахь къытхэнжжыных.

Яплэнэрэ гупшиисэр. Адыгэ-
хэм яшүфес зэхыкіе шэн гъэ-
нэфагъеу хэлъыр бэ. Тыщы-
гъуаз ахэр чагынэу зэрэдгээ-
жьагъэм. Ахэм ачылпэ шыкіе
зэфешхъафхэм псынкіеу зы-
къырадээ. Зы купмэ акыбхэр
зэфагъазэшь, яцокъе лъэгүхэр
зэрагъеутэкы. Адрэхэм алэтэ-
гүхэр зэнагъэсы. Яшанхэр
тамэх зэдьсих, іэбжимхэр,
іэгүшюхэр зэзгъеутэкыхэрэри
къахэхэл.

Тэ шүфес зэхыкіе къихэт-
хыщтыр, алэрэмкіе, къини хъя-
ри ашыгъефедэн пльекын
фае. Ятлонэрэмкіе, шүфесим
хэлэжжэрэ іэпкъ-лъэпкъыхэм
къагъэльгэйжээрэ лъагъом уздэ-
хъащын е мыхъун гупшиисе
къэзгъеуцын шыкіе горэ къы-
хафэ хууцтэп.

Нэбгыриту зызэлукіе, зэпэ-
чынатэу мэуцух. Апэу нахын-
кіе зылуклагъэм ынэгү клан-

лъээзэ 1э сэмэгур еушхохы-
гъеу 1э джабгыр къеэты, ылэгү
зэкіехыгъеу ыгу зыдэшыль
бгъапэм тырельхъэ, аш даклоу
ыжэлкыкіе ыбгъэ нэсүфэ мэ-
кіе-макіе ышхъе еуфэ, ылэхэр
еушхохыгъеу зылуклагъэм
цы-
фым ыпашхъе 1этигъеу къе-
уцо. Зылуклагъэм а шыкіе дэ-
дэм тетэу ишүфес къирегъэ-
гъээжжы.

Хъяр е къин зиіе унагью
узыфэкъуагъэм гущыкіе зы-
зыфэбгэзэрэ нэужым ыпшъэ-
кіе къызэрэтигъэ шыкіе тет-
тэу шүфесир еохышь, укы-
локыжы.

Бэзльфыгъэхэм алэ агу ты-
рамыльхъеу ашхъе ауфэмэ
нахь тэрэзэу тэлтытэ.

Мы шүфес хыкіе тишэн-хаб-
зэхэм къяклоу аххэханкіе тэгү-
гъэ. Сыдэущтэу аш шо шуе-
пльыра?

Ятфэнэрэ гупшиисэр.

Ижыкіе къыщегъэжьагъеу
непэ къызынэсигъэм бзыль-
фыгъеу урамыр зэпзызычы-
рэм, машинэм итэсхъэрэм,
унэ дэктойпээм дэктойарэм
хуульфыгъэр дэлэн фэягъэ. Аш
пае тапэ фэтщени, ылэ е
ыблыпкъ туубытын е тыкыу-
бытын фэягъ. Хуульфыгъэр 1э
пцланкіе бзыльфыгъэм ыпкы-
шьол нэсын фитигъэп. Аш къы-
хэкіе ижыкіе саим илэгүу-
пэхэр къыххэ ашыщтыгъэ. Гу-
щылэм пае, хуульфыгъэ клалэр
турытү къешэнэу пшьэшьиту
къызыфытыращкіе, сэе 1э-
гүуапэхэр къиритупшхыти,
ахэм къаклэрхъэштэгъ. Ичыл-
пэ зицожжыкіе, іэгүуапэхэр дин-
шэежжыщтыгъэ. Непэ, зэпахы-
ре узыр къызыщекіе уахт-
тэм, ыпшъекіе къэтгэгэе зеко-
кіе дахэхэр хуульфыгъэхэм
агъэцкіенхэм фэш «лайка»
зыфалорэ хъэм ышьо е шына-
шьом хэшыкыгъе 1элэ фыж-
хэр айгъымэ къеклүштэгъэ. Мыщ
фэдэ 1элэ плюакіхэр
гыкыгъошх, мылажъеу, ашьо
зэбламыхъоу бэрэ бгъэфедэнхэ
пльекыщт. Аш фэдэ 1алъэхэм
чыпабэ аубытырэп.

Узым тызэридзагъ, джыри
тэкіурэ тызэридзэшт, ау аш
тыткошт. Хэгъэгүхэм язэфы-
шытыкіхэм зызблахууцт, тэ-
ри тигупшиисхэм зызэрхъо-
кыщт, тишикіе-псэукіе зэблэ-
хууцт горэхэри фэхъун ыльэ-
кыщт, ау тицыхъе пытэ тель
мыщ ыуж цыифеу зыгу къабзэу
дунам тетхэм япчагъэ хэп-
шыкіе зэрэххъоштэм.

Къэзэнэ Юсыф.

Самбо

Шъопсэу, тиньбжык! Эшагъохэр!

Урысые Федерацием самбэмкэ изэнэкьюку мэзаем и 2 — 7-м Ермэлхъаблэ щыкыагь. Адыгэ Республиком ибэнаклохэм хагъенуфыкырэ чыпіхэр зэлуклэгъухэм къащадахыгъэх.

Ильэс 16 — 18 зыныбжь клэхэр, пшъашъехэр алырэгъум щызэнэкьюкугъэх. Хэгъэгум ишъольтырхэм ябэнекто 700-м нахыбэ Ермэлхъаблэ и спорт Унэшху Олимпиадэм хэлжээхтхэр зыщагъехвазырхэрэм щызелукыгъагь.

Москва, Чебоксары, Свердловск, Адыгэ Республиком зэнэкьюкум чанэх хэлэжьагъэхэм, медальхэр анахыбэу къэзыхыгъэхэм ащищых.

Ростов хэхур, Краснодар краир, нэмыххэри хагъенуфыкырэ чыпіхэм афэбэнагъэх, аути спортсменхэм але ишъынхэ альякыгъэх.

Адыгейим иштыхъузы Йэтыгъэхэр

Мэлгош Адам, кг 49-рэ, Хакасия

къуй Амир, кг 71-рэ, алерэ чыпіхэр къащадахыгъэх, дышье медальхэр къафагъешшошагъэх.

Гъомлэшк Анзор, кг 53-рэ, Екатерина Соловьевав, кг 80-м къехъу, ящэнэрэ чыпіхэр къащагъэх, джэрэз медальхэр ящитхуцэхэм къащадахыгъэх.

Алырэгъум ўыщбанэхэм

Яонтэгъуэхэм ялъытыгъэу алырэгъум тинарт шъаочэр ўыщбанэхээ, якъулай дэгъо агъе- федагь. Хакъуй Амир купэу

зыщыбэнагъэм нэбгырэ 70-м нахыбэ щызэнэкьюкугъагь. Гъомлэшк Анзор зыхэфгээ купым спортсмен 50 фэдиз щызелукыгъагь. Мэлгош Адам бэнекто 40-мэянэкьюкугъагь.

Екатерина Соловьевав Лъэустэнхъаблэ щеджэ, итренеры Нэнэхъу Байзэт.

Къуаджэм ўыщагъэжъагь

Нэчэрэзьеэр Пшыкъуйхъаблээрэ зээлгүнэхъу, клалэхэм зыеджаплээм зыщагъасэ. Къоджэ тренерээр Гъомлэшк Алый япашау Мэлгош Адам, Хакъуй Амир, Гъомлэшк Анзор самбэм ишъэфхэр зэрагъашээ, спортын ящынгъэ рапхыгъагь.

Адыгэ къэралыгъо университэтом и Мыекъупэ къэралыгъо

тыжь Хъалидэрэ сиғусэхэу клалэхэм иоф адэтшэх. Алырэгъум зыщагъасэ зыхыкъэ, гуэтнэгъэ ин сидигъуи ахэль. Щынэгъэм адигэ шэн-хабзэхэр щызэрахъях.

Бэнэхъитумэ дышьэр къызэрхыгъээр къыхэдгээшызэ, А. Гъомлэшкыри алерэ чыпілээм пэблагъэ зэрэхъугъагъэр тренерхэм къытаугъагь. Анзор ныбжыкъэ дэд, дышьэри къыдихыгъэу тълэгъуштэу тэгүгъэх.

Монголиим къоштых

Хабээ зэрэхъугъэу, Урысыем алерэ чыпілээр къыщыдээхыхъэрэр дунаим изэнэкьюку хэлжэхэх. Мэлгош Адамэрэ Хакъуй Амиррэ дунаим иныбжыкъэхэм язэлукэгъо чьэпэйогуу мазэм Монголиим щызэхашштэм рагъэблэгъагъэх.

Къафэгумэкъыгъэхэм афэрэзэх

Ермэлхъаблэ самбэмкэ щыкъогъэ зэнэкьюкум нэбгырабэ елпэгъагь. Тэхъутэмыкъуае автобусымкэ къикыгъэхэр, Адыгэ-къалэ, Мыекъупэ, Нэчэрэзье, Пшыкъуйхъаблэ, Кошхъаблэ, Джэджэхъаблэ, Хакъурынхъаблэ, фэшхъафхэм ащищхэр бэнэгъухэм ялпэгъагъэх. Шъхъашэфыжь, Бэчмизае, Кургъокъой къарыкыгъэхэри бэхъущтыгъэх.

— Тибэнаклохэм іэгу къафы- тауягъэх, къафэгушуягъэх, — ти- зэдэгүүшүэгъу лъэгъэкуатэ Делэхъо Адам. — Мыекъупэ и спорт Унэшхо тышылэм фэдуу къытэхъихъуштэгъагь. Зэкэ къыт- фэгумэкъыгъэхэм гъэзетымки «тхъашъуягъэпсэу» ятложы тшлонгъэх.

Медальхэр къэзыхыгъэхэм Мэлгош Адам, Хакъуй Амир, Гъомлэшк Анзор, Екатерина Соловьевав ятренерхэм, Ермэлхъаблэ къащыфэгумэкъыгъэхэм лъэшэу зэрафэрэзэхэр къытагъагь.

Адыгейим зэрэлж, жыз зимылэм къе илэп. Мыекъупэ бэнэлээр еджа- плээм самбэмкэ, дзюдомкэ ща- гъэсагъэхэр дунаим, Европэм, Олимпиадэ джэгунхэм дышьэр къащахыгъагь.

Ермэлхъаблэ щыбэнэгъэ ти- ныбжыкъэхэр спортышхом иа- пэрэ лъэоянхэм атеуцуагъэх. Ялэпэлэсэнэгъэ зыкыырагъээ- тызэ, ямадальхэм ахагъэхонэу Тхъэм тафельэу. Шъопсэу, ти- ныбжыкъэ шагъохэр! Адыгэ бирдакыр эзэнэкьюкум дахэу щыжкугъэбээтагь.

ЕМТЫЛЫН Нурбий.
Сурэтхэм арьтхэр: **ЗЭНЭКЬОКУМ ХЭЛЭЖЬАГЬЭХЭР.**

Зэхэзыщагъэр
ыкыи къыдэзы-
гъэкырэр:

Адыгэ Республиком лъэпкэ Иофхэмкэ, Иэкыб къэралхэм ачи- пэсурэ тильэпкэ- гъухэм адиряиэ зэпхы- ныгъэхэм икыи къэбар жууцэхэм иамалхэмкэ и Комитет Адрессыр:
ур. Крестьянскэр, 236

Редакциер зыдэ-
шиэр: 385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Первомайскэр,
197.

Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79,

Редакцием авторхэм
къайхырэр А4-къэ заджэхэрэх тхъапхэу
зипчыагъэкэ 5-м
емыххуэрэр ары. Са-
тырхэм азыфагу 1,5-рэ
дэлхээ, шрифтыр
12-м нахь цыкунуу
щытэп. Мы шапхъэ-
хэм адимыштэрэх
тхъгъэхэр редакцием
зэкегъэхэлжых.

E-mail: adygoevoice@mail.ru

Зыщаушыхъятыгъэр:
Урысые Федерацием
хэхүүн Иофхэмкэ, тел-
радиокъэтын-
хэмкэ икыи зэлль-
иэсэхээ амалхэмкэ
и Министерствэ
и Темир-Кавказ
Чыпэ гъэлоры-
шлам, зэраушыхъятыгъэ
номерыр

ПИ №ТУ23-00916

Зыщахаутыгъэр
ОАО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

Зэкімкі
пчыагъэр
4467
Индексхэр
П 4326
П 3816
Зак. 240

Хэхүүн узцы-
кэлхэнэу щыт уахтэр
Сыхъатыр
18.00
Зыщахаутыгъэх
уахтэр
Сыхъатыр
18.00

Редактор
шъхъайэр
Дэрбэ Т. И.

Редактор шъхъайэр
игуадзэр
Мэцлэхъо
С. А.

Пшыдэкыж
зыхырэ секретарыр
Тхъаркъохъ
А. Н.